

Konstkalas på Kiörningsgården

Det sitter i generna; slagfärdigheten och ungdomligheten har den hollywoodska filmens famme fatale från 50 –talet Gloria Swanson och Birgit Dahlgren på Kiörningsgårdens värdshus i Nordingrå gemensamt. Rötterna för dem båda är en liten bondby i Småland. Glorias pappa lämnade den vid förra seklets början. Birgit gjorde ett kort uppehåll i Stockholm och sedan flytt till Nordingrå där hon allt sedan 40 år tillbaka bott och drivit Kiörningsgårdens värdshus. Fortfarande ses hon som stockholmska. Minst tre generationer krävs för att ändra på sådant.

Trots sina 81 år och en värkande höft (efter fall i en trappa) är det inget fel på Birgits goda humör. Hon spexar glatt och berättar den ena dräpliga historien efter den andra; om konstiga sammanträffanden och märkliga människor. Det mystiska spöket Bohman är förstås en favorit och även den omskrivna historien med den kyrkliga damkören, som spillde vin i finsoffan. Skådespelaren Johan Rabeus jobbade som kock en sommarsäsong och många intressanta författare och konstnärer har också bott på Kiörningsgården under årens lopp. Några har kommit som stipendiater, andra som kursledare eller helt privat, för att fånga miljön, få tiden och ron att måla. En av dem var Erland Cullberg. Han är nog den konstnär som gjort djupast intryck på Birgit Dahlgren. Han bodde hos henne flera somrar i rad. En midsommar skulle han gå på fest till kollegan mitt över sjön, Anders Åberg på Mannaminne. Men alla hans kläder var fulla av målarfärg och inget rent hade han sätta på sig. Birgit letade raskt fram tidigare gästers kvarlämnade klädespersedlar och klädde upp honom i bl a en svart kavaj. Men den gillades inte av Erland Cullberg. Han blev så irriterad över att den varken hade krage eller några riktiga slag.

Kvällen blev inte så sen. Anders och Erland, lika temperamentsfulla båda, kom i gräl och Erland bröt ilsket upp, rodde tillbaka till Birgit och ägnade resten av midsommarnatten åt att måla. Det blev ett självporträtt med koleriskt grönt ansikte och en kavaj med både krage och solgula slag. Längst ner i vänstra hörnet sitter en sötsur katt med lång svans. Det är Birgit. Målningen fick hon av Erland Cullberg och den hänger fortfarande i ett av hennes sällskapsrum.

Den gångna vintern har Birgit planerat för pingstens konstrunda i Nordingrå. Det blir fjärde året i rad. Hon och arrangörsgänget har träffats regelbundet och även denna gång fått landshövdingen att hålla invigningstalet.

Börjar man sin konstrunda på Kiörningsgården har man chans att förutom Birgit få träffa Umeåkonstnärerna Christina Nilsson från Röbbäcken och Anders Sunna från Vännäs (ursprungligen Kieksiäisvaara, Norrbotten). Att en av årets konstnärer blev Anders Sunna beror på Birgits stora intresse för den samiska kulturen och kanske närheten till Lappudden i Nordingrå, ett av sydsamernas tidigare sommarvisten. Men också för hans enligt Aftonbladets konstrecensent intressanta och "uppfuckade renskötarestetik" där han tar den samiska konsten ett snäpp längre in i den politiska hetluften. På årets vårsalong på Liljevalchs fanns hans oljemålning "Mörka kulisser i snön" med.

Birgit sprudlar som sagt av idéer. Förutom initiativet till den årliga konstrundan har hon även arrangerat hattparader, litterära caféer och funderar nu som bäst på att med biskopens hjälp få till en återkommande pilgrimsvandring mellan Nordingråkyrkorna. Den skulle i så fall förutom lekamlig ansträngning och andlig meditation bestå av gudomligt läckra måltider och rofyllda övernattningar hos Birgit Dahlgren på Kiörningsgården!

– Födan är framsatt och det är bara att masa sig hit, som en anmoder brukade uttrycka sig på ädelsmåländska i Gloria Swansons och Birgit Dahlgrens släktgård när det bjöds på finare kalas.

Text: Karin Lundquist
Foto: Jonas Lundquist

Volym 2011-05-05